

Bohoslužby v Javorníku 30.března 2014

J 9,1-7

Milé sestry, milí bratři, každý člověk má svůj zaběhaný způsob vnímání svého okolí a reakce na situace, se kterými se setkává, svůj způsob vyrovnávání se s ne zrovna obvyklými jevy. Viděli jsme to i na učednících. Setkali se s člověkem od narození slepým a hned je napadá otázka, kdo je tím vinen? Kdo udělal něco špatně, že přichází takovýto trest? Mají ve své mysli zaběhané schéma, že neštěstí je Boží odpověď na lidský hřích. Ostatně, proč jinak by přicházelo na člověka něco zlého, když by nic neprovedl? Kdo nehřeší, je přeci pod Boží ochranou a proto ho nic zlého nemůže postihnout. A tak muselo být v životě onoho člověka či jeho předků něco hodně zlého, když je tak postižený.

Ježíš tento pohled učedníků staví zcela na hlavu. Ukazuje nenápadně, že je to pohled, který má svá mnohá úskalí, dokonce může být pro život člověka i nebezpečný. Pracuje totiž s určitým pojetím Boha a člověka, pojetím, které Ježíš přichází proměnit, protože není tak docela pravdivé. Pokud připustíme jako správnou otázku učedníků po původu neštěstí toho slepého člověka, pak vyjadřujeme o Bohu názor, že je ten, kdo hlavně trestá, kdo je takový dozorce nad lidským životem. Sám Bůh je pak podřízen určitému řádu, protože trest je odměna zlého, kdežto dobrého by měl zase chránit. Ve vztahu k člověku tak má Bůh povinnosti. A to je poněkud zvláštní názor. Jakoby pak Bůh nebyl ten, kdo je nade vším, ale jen ten, kdo stejně jako člověk stojí pod vyšší autoritou. A skutečně ve vnímání Ježíšových současníků se tak dělo. Nejvyšší autorita nebyl Bůh, ale jeho zákon daný skrze Mojžíše. To samo o sobě by nebylo nic problematického, kdyby člověk vnímal Zákon jako živé slovo Boží, viděl ho jako prostředek, kterým Bůh k člověku mluví a naplňuje jeho život. Jenže člověk má tendenci vše obracet. Nedokáže vidět jako střed světa Boha, ale vidí tam sebe. Proto i ten Zákon nevidí jako slovo Boží, které ho má vést k nápravě sebe samého, ale jako prostředek k domožení se svých práv a nároků vůči Bohu. Slovo Zákona je tak jakýmsi návodem, jak jednat, aby se měl člověk dobře, aby si zajistil Boží požehnání.

Zkreslení to zanáší i do pojetí člověka a jeho hříchu. Co znamená, že je člověk hříšník? A jak hřích pracuje v našem světě? Když se zamyslíme nad postojem učedníků k tomu slepému člověku, zdá se, že hřích je vnímán jako něco, co se pojí jen s konkrétním člověkem. Ano, lidé hřeší, jsou hříšníci. Hřích ale není jen osobní záležitost jedince. Být pod mocí hříchu není rozhodnutí, které může člověk ovlivnit svým jednáním. Takže neplatí tolik nějaká úměra, že čím méně hřeším, tím méně na mně může dopadnout účinek hříchu. Hřích jedince přesahuje jeho

život a dopadá na další. A naopak, hřích dalších ovlivňuje i ty, kdo jsou spravedliví. Odpovědnost za hřích leží na člověku jako celku, nikoliv jen jako jedinci. Takže na nás doléhá moc hříchu i když sami nemusíme konat nic zlého. Nelze zde utíkat k individualismu a říkat, že hřích je něco, co se mě osobně netýká, protože já si žiji svůj spravedlivý život. Za hřích v tomto světě neseme odpovědnost všichni. Proto i na každého z nás může dopadnout jeho účinek, může ovlivnit náš život. Ostatně trestem za hřích je smrt. Přichází na každého z nás, i když přece každý se rodí ještě nevinný, nehřeší. Přesto je už od samého počátku pod mocí hříchu, je vystaven jeho ničivému působení. Proto přichází na člověka zlo, i když sám nic neprovedl. Je to prostě důsledek lidského hříchu, důsledek odcizení se světa Bohu, svému tvůrci. Nemá to nic společného s osobním vztahem člověka a Boha. Jako lidé jsme stvořeni do společenství, a tak selhání jednoho se projeví i v životech dalších. Jestliže tedy učedníci chtějí slyšet odpověď na to, kdo zhřešil, že ten člověk je tak postižen, odpověď může být jen jedna. Zhřešil Adam, první člověk. To je důvod toho, že ve světě jsou nemoci, lidé jsou stíženi různými neduhy, pronásledování utrpením. Jsme-li všichni na jedné lodi, je jedno, kdo do ní udělá díru. Ke dnu jdeme všichni.

Ježíš staví vnímání učedníků na hlavu, protože ukazuje na mnohem podstatnější otázku u toho slepého člověka. Na místo tázání po důvodu současného stavu se máme ptát, co můžeme dělat? Reakcí nemá být pitvání se v minulosti, ale hledání cesty pro budoucnost. Pro toho slepého je řešením, aby viděl. A tak mu Ježíš navrácí zrak. Opět je ale potřeba zdůraznit, že to nedělá proto, aby nějakým způsobem napravit Boží přehmat, ospravedlnil Boží nečinnost, dal tomu slepému to, nač má nárok. Ježíš při uzdravení mluví o skutcích Božích, konání skutků toho, který Ježíše poslal. Uzdravení toho slepého tak opět přesahuje jeho osobu. Je-li uzdraven, není to jen jeho osobní zážitek, ale je to něco, co zasahuje i do jeho okolí. Uzdravení slepoty je Ježíšův odkaz k jinému pojetí Boha, než jaké měli jeho současníci. Bůh není ten, který soudí a trestá, ale je ten, který vysvobozuje. Proto i jeho slovo, jeho zákon je cesta k vysvobození. Není to potvrzování lidského práva na štěstí, zdraví a pokoj, je to potvrzování, že zlo, které člověk do světa pustil, Bůh touží odstranit. Nedokáže to ale bez člověka. Ne proto, že by neměl na to tu moc. Ale proto, aby viděl, že člověk se napravil, že už není tak vzpurný a sahající po nebeském trůnu, jako tomu bylo kdysi v postavě Adama v ráji.

Otázka, kterou položili učedníci, se nabízí docela často kolem nás. Člověk pátrá po důvodech různých neštěstí a lidského utrpení. Ptá se proč věci dopadly, jak dopadly? Proč se děje tolik zlého, proč je ve světě tolik bolesti? A je blízko tomu najít odpověď jednoduchou či možná spíše zjednodušující až zavádějící. Není tu správná odpověď, že Bůh tak trestá nebo nemá nad věcmi kontrolu, není odpovědí odkaz k Boží nečinnosti, pasivitě, či snad škodolibosti. Všechny tyto věci jsou pro člověka spíše jen zástěrkou, aby nebyl vidět skutečný stav. Když nám někdo blízký umírá třeba na rakovinu, ptáme se Boha proč? Proč ale nechceme slyšet, že máme nečistý vzduch, protože jsme si ho zamořili, máme ne zrovna kvalitní potraviny, protože se nám za ty kvalitnější nechce platit, nechceme je pěstovat, a mnozí by tolik nevydělali, kdyby všechno dělali poctivě. Je zkrátka mnoho faktorů, kterými dává člověk prostor tomu zlému v tomto světě. A týká se to i každého z nás. Proto je spíše na místě, abychom se neptali Boha, proč dopouští

ve světě zlo, ale abychom se ptali, co sami můžeme udělat, aby nemělo takovou moc.

Uzdravení toho slepého je geniální příklad toho, co Bůh touží konat. Boží moc je zde jako pozvání k návratu a také jako cesta uzdravení každého jedince. Kdybychom četli příběh toho slepého až do konce, viděli bychom, že uzdravení slepoty potřebují i mnozí, kteří mají oči v pořádku. Ten slepý se kvůli svému uzdravení dostal dokonce před soud, protože mnozí v zaslíbené zemi nechtěli v Ježíši vidět toho, který koná Boží dílo. Svým způsobem jsme i dnes pořád zaslepeni mnoha věcmi, z mnoha důvodů a tak nedokážeme vidět věci pořádně, jak by se slušelo. Vidíme jen to, co je zřetelné, ale Ježíš nám přišel zvěstovat, že bychom měli vidět více do hloubky. Tak jako třeba prorok Samuel. Měli bychom se umět dívat Božím pohledem. Člověk chtěl být kdysi jako Bůh, Ježíš ale říká, abychom nebyli jako bohové, ale abychom uměli svět vidět jako Bůh. A jak svět vidí Bůh, nám ukazuje Ježíš ve svém jednání. Nespekuluje, nesoudí, ale pomáhá, hledá řešení. Takto bychom měli i my umět vidět svět okolo nás. Bez nějakého souzení, kdo za co může, proč se kdo dostal do jaké složité situace, máme pomáhat najít východisko, přinášet uzdravení. Vždyť slepota je velmi vážná věc, zejména u těch, kteří mají oči v pořádku. Ti totiž často ani nevědí, že nějaké uzdravení potřebují. Vždyť vidí. Sice jen omezený svět kolem sebe, ale vidí. Ježíš ale přichází a posílá nás, aby viděli nejen kolem sebe, ale aby viděli s odstupem i sebe sama a uvědomili si, že je hodně co dávat do pořádku. Ano, právě možnost vidět nejen svět kolem, ale také sebe v tomto světě, je první krok, abychom si uvědomili, že potřebujeme, aby Bůh s námi něco konal. Ne kolem nás, ne aby přetvářel svět, v němž žijeme, ale každého z nás, aby přepracovával ke svému obrazu.

Mít možnost vidět skutečně pořádně je potřebné, abychom viděli i svůj hřích a porozuměli tomu, že zmizet z našeho života může jen přijetím Ježíšovy oběti na kříži. Nepřekonáme ho tím, že se od něj budeme odtahovat, že se k němu nebudeme znát a budeme se odvolávat na vlastní spravedlnost. Tím jen zvětšíme a upevníme jeho panství, protože hříchu se nejlépe daří tam, kde jsou všichni přesvědčeni, že s ním nemají problém. Naopak pokorné vyznání a touha po naplnění Boží vůle jsou věcmi, které vedou k uzdravení od moci hříchu a vysvobození k novému životu. V pokoře před Kristem smíme tuto cestu přijímat a s ní i uzdravení ze slepoty, která nám našeptávala, že my jsme ti, kolem kterých se vše točí, že kvůli nám musí Bůh měnit svět k lepšímu. On to nedělá, že musí, ale chce, je to milost Boží, že přichází i do našich životů uzdravení a skrze nás může přijít i do našeho světa.

Pane Ježíši, jsi pro naše životy světlem. V tobě vidíme, jak bláhově si kolikrát počínáme, když pokoru nahrazujeme pýchou, když místo očekávání se oháníme svými nároky. Prosíme uzdrav nás, abychom mohli vidět svět tvým pohledem a být v něm těmi, kdo konají tvé skutky.

Amen.

Neděle 30.března 2014

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal

Pátek, 25 Duben 2014 09:51 - Aktualizováno Pátek, 25 Duben 2014 09:52
